

ТРУДНОЩІ НАВЧАННЯ ДІАЛОГІЧНОМУ МОВЛЕННЮ І ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Ірина Присяжнюк

Викладач

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут»

Навчання іншомовному професійному спілкуванню є не менш важливим етапом підготовки майбутніх фахівців, ніж вивчення фахових дисциплін. Знання іноземної мови надає більше можливостей для навчання і саморозвитку, допомагає у пошуку додаткової інформації і обміну досвідом. Сучасний випускник має не лише розуміти прочитане або почуте повідомлення, а й вміти аналізувати інформацію, виражати свою думку і спілкуватися на різні теми дотримуючись мовних і культурних норм. Тому на заняттях з іноземної мови достатньо уваги має бути приділено розвитку навичок монологічного і діалогічного мовлення. Оскільки діалогічне мовлення складніше за монологічне з точки зору мовних зворотів і концентрації уваги, розглянемо його детальніше.

Навички діалогічного мовлення проявляються у вмінні вести діалог зі співрозмовником. Діалог – це форма мовлення, при якій відбувається обмін повідомленнями між двома або кількома особами. Діалогічне мовлення має свої особливості щодо підбору, оформлення і функціональної направленості мовного матеріалу. Для діалогу характерне вживання вставних слів, штампів, оцінної лексики, що має емоційне забарвлення і виражає реакцію співрозмовника на отриману інформацію, згоду або заперечення, подив, сумнів тощо. Навчання діалогічному мовленню сприяє розвитку складного і комплексного вміння вести бесіду, використовуючи різні репліки, що виражають заперечення, доповнення, повідомлення інформації чи уточнення, а також є основою для поповнення раніше освоєних тем новими ситуаціями. Саме через діалог відпрацьовуються і запам'ятовуються окремі фрази, фразові

єдності, мовні звороти і цілі структури, які потім використовуються в монологічному мовленні [1, с. 92].

Під час навчання діалогічному мовленню у студентів виникають певні труднощі, пов'язані зі сприйняттям інформації і підбором правильної репліки-відповіді. По-перше, студенту потрібно розподілити увагу між прослуховуванням репліки співрозмовника і підготовкою власної репліки. При цьому час для відповіді обмежений, тому що при довгому розмірковуванні порушиться цілісність діалогу. По-друге, студент може відчувати труднощі мовного характеру, такі як незнання певних слів, словосполучень і граматичних конструкцій, як від співрозмовника, так і при обмірковуванні власної репліки. По-третє, студент має вміти передбачати відповідь співрозмовника, щоб в нього було більше часу на підготовку власної відповіді і добір граматично і лексично правильних фраз і конструкцій. Таким чином, при підборі тих чи інших вправ для навчання студентів діалогічному мовленню, необхідно враховувати ці труднощі.

Оскільки початковий і середній етапи навчання навикам спілкування проходять у школі, студенти повинні мати бути ознайомлені з простими фразами і техніками ведення діалогу. Навчання у вузі має на меті поглибити і удосконалити набуті у школі знання, розширюючи словниковий запас студентів, знання граматичних і лексичних конструкцій, зворотів і штамів, піднімаючи їх загальнокультурний і освітній рівень шляхом опрацювання різних комунікативних ситуацій. Найкраще, коли студенти мають опору у вигляді тексту, відео або аудіо запису, після якого обговорюється нова лексика, та виконуються вправи на її засвоєння. Опрацювання теми може супроводжуватися загальною дискусією-обговоренням отриманої інформації, після чого студентам даються комунікативні ситуації і завдання, в яких вони мають побудувати діалог, демонструючи набуті знання. Ефективним способом є також рольова гра, де кожному учаснику надається роль, мета, якої він повинен досягнути, виконуючи певні завдання.

Отже, навчання діалогічному мовленню у вищому навчальному закладі має на меті подолання комунікативних труднощів, з якими стикаються студенти, та розвиток комунікативних навичок для оволодіння комунікативною компетенцією.

Література:

1. Агаева О. В. Обучение диалогической речи на уроках английского языка // Актуальные задачи педагогики: материалы междунар. науч. конф. (г. Чита, декабрь 2011 г.). — Чита: Издательство Молодой ученый, 2011. — С. 92-94.